

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1997-1998

30 JUNI 1998

Wetsontwerp houdende regeling van de inlichting- en veiligheidsdiensten*Evocatieprocedure***AMENDEMENTEN****Nr. 95 VAN DE REGERING**

(Subamendement op het amendement nr. 8 van de heer Vandenberghe)

Art. 10ter**Dit artikel vervangen als volgt :**

« Met inachtneming van de wet, op basis van de eventueel afgesloten akkoorden en de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels kunnen de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten uit eigen beweging aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst de inlichtingen medelen die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten.

Op verzoek van een inlichtingen- en veiligheidsdienst kunnen, met inachtneming van de wet en op

*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :****1-758 - 1997/1998 :**

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Nrs. 2 tot 8: Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

30 JUIN 1998

Projet de loi organique des services de renseignement et de sécurité*Procédure d'évocation***AMENDEMENTS****N° 95 DU GOUVERNEMENT**

(Sous-amendement à l'amendement n° 8 de M. Vandenberghe)

Art. 10ter**Remplacer l'article 10ter par la disposition suivante :**

« Dans le respect de la loi, sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités compétentes, les autorités judiciaires, les fonctionnaires et les agents des services publics peuvent communiquer d'initiative au service de renseignement et de sécurité concerné les informations utiles à l'exécution de ses missions.

À la requête d'un service de renseignement et de sécurité, les autorités judiciaires, les fonctionnaires et

*Voir :***Documents du Sénat :****1-758 - 1997/1998 :**

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

N°s 2 à 8: Amendements.

basis van de eventueel afgesloten akkoorden en van de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels, de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst de inlichtingen meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van zijn opdrachten.

Wanneer de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten van oordeel zijn dat ze de door de inlichtingendiensten gevraagde inlichtingen niet kunnen meedelen, geven zij daarvoor binnen een maand na de aanvraag schriftelijk de redenen op. »

Verantwoording

Dit amendement heeft de bedoeling artikel 10ter, voorgesteld door amendement nr. 8 van de heer Vandenberghe te vervangen. Het houdt inzonderheid rekening met de amendementen nr. 35 van de heer Vandenberghe, nr. 39 van mevrouw Jeanmoye, nr. 66 van de heer Erdman en nr. 70 van de regering.

Bij gebreke hiervan zal de onmisbare samenwerking ingesteld tussen de magistratuur en de Veiligheid van de Staat ernstig verhinderd worden — en dit des te meer daar de belangrijkste dossiers systematisch in onderzoek gesteld worden.

Het zou inderdaad niet meer mogelijk zijn om specifieke documenten te benutten, noch om evaluaties en analyses te maken, die nuttig zijn voor het openbaar ministerie en voor de onderzoeksrechter. Deze zouden aldus een onmisbare ondersteuning verliezen.

Concreet zouden, zonder een dergelijke samenwerking met de onderzoeksrechters, zaken zoals die met betrekking tot de aanslag van Villeroux of met betrekking tot de GIA-netwerken niet zijn opgelost.

Er dient ten slotte opgemerkt te worden dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die een inlichting ontvangen in het kader van een strafrechtelijk onderzoek gehouden zijn tot het onderzoeksgeheim krachtens artikel 57 van het Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de wet-«Franchimont» van 12 maart 1998, dat bepaalt: «eenieder die beroepshalve zijn medewerking dient te verlenen aan het gerechtelijk onderzoek is tot geheimhouding verplicht».

Indien men dit niet had aanvaard, zou het onderzoek zelf daar in de eerste plaats het slachtoffer van geworden zijn.

Meer algemeen is het duidelijk dat de gerechtelijke overheden en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten er nooit volledig zullen kunnen in slagen hun eigen doeleinden te realiseren, onder meer wat betreft het onderzoek en de strijd tegen de georganiseerde misdaad en het terrorisme, indien zinloze informatiebelemmeringen en disfuncties op het vlak van de communicatie blijven bestaan.

Dit is volstrekt onaanvaardbaar wanneer men weet dat in de overgrote meerderheid van de gevallen de gerechtelijke en administratieve doeleinden tegelijk kunnen worden nagestreefd met respect voor de toepasselijke wetgeving en er geen onverenigbaarheid is tussen de respectievelijke doeleinden.

Het valt niet te ontkennen dat in het kader van een goede samenwerking tussen de gerechtelijke overheden en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, zowel het openbaar ministerie als de onderzoeksrechter inlichtingen moeten kunnen meedelen aan deze diensten en een beroep moeten kunnen doen op hun gespecialiseerde kennis en informatie.

les agents des services publics peuvent, dans le respect de la loi, sur la base des accords éventuellement conclus ainsi que des modalités déterminées par leurs autorités compétentes, communiquer au service de renseignement et de sécurité concerné les informations utiles à l'exécution de ses missions.

Lorsque les autorités judiciaires, les fonctionnaires et agents des services publics estiment ne pas pouvoir communiquer aux services de renseignement et de sécurité les informations qu'ils demandent, ils en communiquent les raisons par écrit endéans le mois de la demande. »

Justification

Le présent amendement vise à remplacer l'article 10ter proposé par l'amendement n° 8 de M. Vandenberghe. Il tient compte en particulier des amendements n° 35 de M. Vandenberghe, n° 39 de Mme Jeanmoye, n° 66 de M. Erdman et n° 70 du gouvernement.

À défaut, la collaboration indispensable instaurée entre la magistrature et la Sûreté de l'État sera fortement entravée — et cela d'autant plus que les dossiers les plus importants sont mis à l'instruction systématiquement.

En effet, il ne serait plus possible d'exploiter des documents spécifiques, ni de faire des évaluations et des analyses utiles au ministère public et au juge d'instruction qui perdraient ainsi une assistance indispensable.

Concrètement, sans une telle collaboration avec les juges d'instruction, des affaires comme celles relatives à l'attentat de Villeroux ou des réseaux GIA n'auraient pas été résolues.

Il convient, enfin, de relever que les services de renseignement et de sécurité qui reçoivent une information dans le cadre de l'instruction d'une affaire sont tenus au secret de l'instruction en vertu de l'article 57 du Code d'instruction criminelle tel que modifié par la loi «Franchimont» du 12 mars 1998, qui stipule «toute personne qui est appelée à prêter son concours professionnel à l'instruction est tenue au secret».

Si on n'avait pas accepté cela, c'est l'instruction elle-même qui en aurait été la première victime.

D'une manière plus générale, il est clair que les autorités judiciaires et les services de renseignement et de sécurité ne pourront jamais réussir à réaliser pleinement leur finalités propres, entre autres en matière de suivi et de lutte contre la criminalité organisée et le terrorisme, si continuent à subsister des obstacles inutiles en matière d'information et des dysfonctionnements en matière de communication.

Ceci est tout à fait inacceptable si l'on sait que, dans la très grande majorité des cas, les finalités judiciaires et administratives peuvent être poursuivies simultanément et dans le respect de la législation applicable et qu'il n'existe pas d'incompatibilité entre les objectifs respectifs.

Il est indéniable que dans le cadre d'une bonne coopération entre les autorités judiciaires et les services de renseignement et de sécurité, tant le ministère public que le juge d'instruction doivent pouvoir communiquer des informations à ces services et faire appel à leurs connaissances et informations spécialisées.

Dit moet kunnen gebeuren, niet in «een clandestiene» atmosfeer zoals vroeger, maar in een wettelijke en feitelijke transparantie en op basis van officiële schriftelijke stukken die gevoegd worden bij de dossiers en die toelaten aan het openbaar ministerie, aan de onderzoeksrechter, aan de verdediging en aan de rechter ten gronde, om de wettigheid van de bewijsmiddelen en de loyaliteit waarmee ze verzameld werden, te toetsen.

Het voorgestelde amendement komt tegemoet aan de bezorgdheid uitgedrukt tijdens de besprekingen en in de verschillende amendementen, ingediend op artikel 10ter, en verheldert de situatie door het voorstel van één enkele tekst.

Bovendien, om coherent te blijven met de door het ontwerp gebruikte terminologie en om elke discussie te vermijden omtrent wat er onder deze termen moet worden verstaan, wordt er voorgesteld om in de tekst van het eerste en tweede lid de woorden «gerechtelijke overheden» in plaats van «magistraten van de rechterlijke orde» te gebruiken.

Het is niet enkel het openbaar ministerie dat bepaalde inlichtingen moet kunnen meedelen aan de betrokken inlichtingendienst, maar ook de onderzoeksrechter.

De wet-«Franchimont» wijzigt overigens gedeeltelijk de praktijk volgens welke de procureur-generaal beslist over het meedelen van informatie in verband met het onderzoek, krachtens artikel 125 van het koninklijk besluit van 28 december 1950 betreffende het tarief in criminele zaken.

Die wet geeft meer autonomie aan de onderzoeksrechter, die voortaan kan beslissen over de raadpleging van het lopend dossier door de verdachte en de burgerlijke partijen.

Reeds vóór de wijzigingen aangebracht door de wet-«Franchimont» in het statuut van de onderzoeksrechter, was het dikwijls onontbeerlijk dat experts, buitenlandse diensten en overheden, politiediensten en administratieve diensten toegang konden hebben tot inlichtingen van een dossier, na het uitdrukkelijk akkoord van de onderzoeksmagistraat belast met het onderzoek.

Nr. 96 VAN MEVROUW LIZIN

(Subamendement op subamendement nr. 72 van de regering)

Art. 10^{octies}

In het tweede lid van het voorgestelde artikel 10^{octies} de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. de woorden «Wanneer de voorlichting van het publiek of het algemeen belang dit vereist» **vervangen door de woorden** «Op voorwaarde dat de persoonlijke levenssfeer niet wordt aangetast en voor zover de voorlichting van het publiek of het algemeen belang dit vereist».

B. De laatste volzin doen vervallen.

Nr. 97 VAN DE HEER CEDER

Art. 9

Paragraaf 3 van dit artikel aanvullen als volgt:

«De Algemene Dienst Veiligheid en Inlichting kan voor de opdracht, zoals omschreven in § 1, 1°, inclu-

Cela doit pouvoir se faire, non pas dans une atmosphère «clandestine» comme auparavant, mais dans la transparence, légale et de fait, et sur la base de pièces écrites officielles qui sont jointes aux dossiers et qui doivent permettre au ministère public, au juge d'instruction, à la défense et au juge de fond, de vérifier la légalité des moyens de preuve, ainsi que la loyauté avec laquelle ils sont rassemblés.

L'amendement proposé rencontre les préoccupations exprimées lors des discussions et par les divers amendements déposés à propos de l'article 10ter et clarifie la situation par la proposition d'un seul texte.

En outre, pour rester cohérent avec la terminologie employée dans le projet et afin d'éviter toutes discussions sur ce que l'on entend par ces termes, il est proposé d'utiliser dans le texte des alinéas 1er et 2, les termes «autorités judiciaires» au lieu de «magistrats de l'ordre judiciaire».

Ce n'est pas uniquement le ministère public qui doit pouvoir communiquer certaines informations au service de renseignement concerné, mais également le juge d'instruction.

La loi «Franchimont» modifie d'ailleurs partiellement la pratique selon laquelle le procureur général décide de la communication d'informations relatives à l'instruction en vertu de l'article 125 de l'arrêté royal du 28 décembre 1950 portant règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

Cette loi donne plus d'autonomie au juge d'instruction, qui peut dorénavant décider de la consultation du dossier en cours par l'inculpé et les parties civiles.

Dès avant les modifications apportées par la loi «Franchimont» au statut du juge d'instruction, il était souvent indispensable que des experts, traducteurs, autorités et services étrangers, services de police et administratifs, puissent avoir accès à des informations d'un dossier, moyennant l'accord explicite du magistrat instructeur chargé de l'enquête.

N° 96 DE MME LIZIN

(Sous-amendement au sous-amendement n° 72 du gouvernement)

Art. 10^{octies}

À l'alinéa 2 de l'article 10^{octies} proposé, apporter les modifications suivantes:

A. remplacer les mots «Lorsque l'information du public ou l'intérêt général l'exige,» **par les mots** «Dans le respect de la vie privée des personnes, et pour autant que l'information du public ou l'intérêt général l'exige,».

B. Supprimer la dernière phrase.

Anne-Marie LIZIN.

N° 97 DE M. CEDER

Art. 9

Compléter le § 3 de cet article par ce qui suit:

«Pour remplir la mission visée au § 1er, 1°, y compris la collecte de données à caractère personnel,

sief het verzamelen van persoonsgegevens, gebruik maken van een « lijst van subversieve verenigingen ». Deze lijst wordt opgesteld, op advies van de ADIV, door het Ministerieel Comité. De minister van Landsverdediging dient deze lijst jaarlijks voor te leggen aan de Senaat die hem binnen de maand goedkeurt en publiceert. De aan de Senaat overgemaakte lijst dient niet de groepen te bevatten die verdacht worden van betrokkenheid bij terroristische activiteiten of de groepen waarvan publicatie van de naam een aan de gang zijnd onderzoek ernstig zou schaden.

Persoonsgegevens, die verzameld werden over aanhangers van een groep die op de lijst staat, dienen onmiddellijk vernietigd te worden zodra deze groep drie jaar na elkaar niet meer op de lijst voorkomt. »

Verantwoording

Zie de verantwoording bij amendement nr. 57.

Jurgen CEDER.

le Service général du renseignement et de la sécurité peut faire usage d'une « liste d'associations subversives ». Cette liste est établie par le Comité ministériel sur avis du SGR. Elle doit être soumise chaque année par le ministre de la Défense nationale au Sénat, qui l'approuve et la fait publier dans le mois. Les groupements suspectés de participer à des activités terroristes ou les groupements dont la publication du nom pourrait nuire gravement à une enquête en cours ne doivent pas figurer sur la liste qui est transmise au Sénat.

Les données à caractère personnel qui ont été réunies à propos de sympathisants d'un groupement dont le nom figure sur la liste doivent être détruites sans délai lorsque le groupement en question n'est plus apparu sur la liste pendant trois années consécutives. »

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 57.